

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ
СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ”
(для спеціалістів)

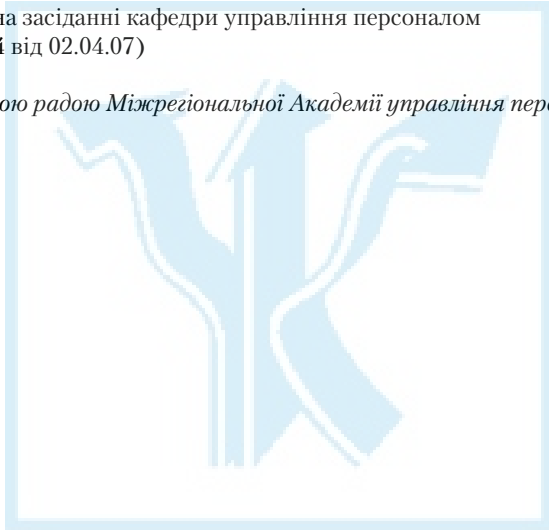
МАУП

Київ 2007

Підготовлено професором кафедри управління персоналом *А. В. Калиною*

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом
(протокол № 4 від 02.04.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Калина А. В. Навчальна програма дисципліни “Теорія та організація державної служби зайнятості” (для спеціалістів). – К.: МАУП, 2007. – 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Теорія та організація державної служби зайнятості”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Конституція України визначає основні напрями державної політики в Україні, спрямованої насамперед на забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя. Згідно з Конституцією, держава функціонує для людини, відповідає перед нею за свою діяльність. Український народ є джерелом влади, яку він реалізує через відповідні органи державної влади та органи місцевого самоврядування. У той самий час Конституція України спрямована на якісне оновлення змісту та форми державного управління економічною, соціальною і духовною сферами суспільного життя.

Усе це визначає важливість державної служби як особливого виду управлінської діяльності. Основні права, обов'язки і соціальний статус державного службовця, проблеми підвищення ефективності державного управління, підготовки державних службовців з високим рівнем професійних знань і навичок, а також з твердими моральними принципами набувають особливого значення в умовах, коли в країні відбуваються ринкові перетворення й адміністративна реформа.

Мета вивчення курсу “Теорія та організація державної служби зайнятості” — опанувати теоретичні засади інституту державної служби, передовий вітчизняний і зарубіжний досвід підвищення дієвості органів державного управління. Глибоке вивчення законів України, постанов Кабінету Міністрів, інших нормативних документів, самостійна дослідницька робота сприятимуть формуванню у слухачів уміння вносити конкретні пропозиції щодо підвищення соціально-економічної ефективності роботи органів державного управління з питань зайнятості. Студенти мають глибоко проаналізувати філософію державної служби, яка спрямована на користь суспільству, відданість українській державі, політичний нейтралітет, розуміння принципів законності та порядку, зобов'язання перед політичною демократизацією, економічними реформами та соціальною справедливістю.

Знання основних принципів, форм і методів державної служби допоможе молодим спеціалістам визначити своє ставлення до цього виду діяльності, а працівникам підприємств, установ і організацій усіх форм власності — оптимально будувати свої відносини з органами державного управління й державними службовцями різних рангів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ЗАЙНЯТОСТІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	<p>Змістовий модуль I. Державна служба як соціальний інститут</p> <p>Предмет, завдання і джерела курсу “Теорія та організація державної служби зайнятості”</p>
2	Держава як суб’єкт управління суспільними процесами
3	Організація професійної орієнтації, професійного відбору і професійної консультації незайнятого населення
4	Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації незайнятого населення
5	Порядок реєстрації безробітних, пошуку підходящої для них роботи та працевлаштування
6	<p>Змістовий модуль II. Програми зайнятості та безробіття</p> <p>Умови та розмір виплати допомоги по безробіттю різним категоріям безробітних. Страхування від безробіття</p>
7	Організація громадських робіт, тимчасової зайнятості на сезонних роботах, залучення безробітних до підприємницької діяльності
8	Регіональні програми зайнятості. Координація діяльності підприємств, установ і організацій у сфері зайнятості
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ЗАЙНЯТОСТІ”

Змістовий модуль I. Державна служба як соціальний інститут

Тема 1. Предмет, завдання і джерела курсу “Теорія та організація державної служби зайнятості”

Предмет, мета і завдання курсу. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами теорії та практики управління. Джерела курсу, їх види. Мета й основні напрями діяльності державної служби зайнятості.

Література [1; 2; 9; 14; 21]

Тема 2. Держава як суб'єкт управління суспільними процесами

Сутність сучасної держави. Основні риси держави. Функції держави та управління державою в умовах ринкової економіки. Вплив видів і форм держави на державне управління. Тенденції розвитку держави як суб'єкта управління. Місце і роль державного апарату в Україні. Державний апарат, його місце і роль у представницькій (законодавчій), виконавчій і судовій владі. Конституційне регулювання державного управління. Забезпечення поділу влади у процесі державного управління.

Література [8; 9; 15; 18; 20; 28]

Тема 3. Організація професійної орієнтації, професійного відбору і професійної консультації незайнятого населення

Сутність, мета й основні принципи профорієнтації незайнятого населення. Основні елементи профорієнтації. Діяльність служби зайнятості щодо профорієнтації незайнятого населення.

Література [1; 2; 7–9; 37]

Тема 4. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації незайнятого населення

Сутність, мета й основні підходи до професійного навчання незайнятого населення. Основні напрями розвитку системи професійного

навчання незайнятого населення. Управління системою професійно-го навчання незайнятого населення. Основні елементи профорієнтації: профвідбір, профадаптація, профконсультація. Напрями і цілі профорієнтаційної роботи з незайнятим населенням. Форми профорієнтаційної роботи. Профорієнтація праці та підбір професії.

Література [7–9; 12; 27]

Тема 5. Порядок реєстрації безробітних, пошуку підходящої для них роботи та працевлаштування

Порядок реєстрації та перереєстрації громадян, які шукають роботу. Гарантії працевлаштування громадян, які потребують соціального захисту. Сутність поняття “підходяща робота”. Порядок і умови оформлення іноземним громадянам дозволу на працевлаштування в Україні.

Література [4; 5; 8; 9; 12–16; 23; 39]

Змістовий модуль II. Програми зайнятості та безробіття

Тема 6. Умови та розмір виплати допомоги по безробіттю різним категоріям безробітних. Страхування від безробіття

Умови призначення та розмір допомоги по безробіттю. Матеріальна допомога по безробіттю. Одноразова матеріальна допомога безробітному та членам його сім'ї. Умови припинення або відкладення виплати допомоги по безробіттю. Страхування від безробіття. Співпраця держави, застрахованих осіб і роботодавців у створенні й управлінні системою страхування від безробіття.

Література [5; 9; 28; 31; 33; 39]

Тема 7. Організація громадських робіт, тимчасової зайнятості на сезонних роботах, залучення безробітних до підприємницької діяльності

Предмет організації оплачування громадських робіт. Участь державної служби зайнятості в організації сезонних робіт. Порядок одержання та повернення безвідсоткової позики для підприємницької діяльності.

Література [1; 2; 5; 8; 9; 16; 28; 40]

Тема 8. Регіональні програми зайнятості. Координація діяльності підприємств, установ і організацій у сфері зайнятості

Основна мета програми зайнятості. Зміст територіальної програми зайнятості. Організація розробки та реалізації регіональної програми зайнятості. Застосування принципів соціального партнерства у вирішенні проблем зайнятості. Координаційні комітети сприяння зайнятості населення: організація й основні напрями діяльності.

Література [8; 9; 13–21; 28; 41]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Роль сучасної кадрової політики у встановленні української державності.
2. Закон України про державну службу, проблеми його реалізації.
3. Проблеми добору державних службовців: вимоги, оцінювання, соціальний захист.
4. Соціальний контроль за діяльністю державної служби як форма зворотного зв'язку в системі державного управління.
5. Реформування державної служби України.
6. Проблема адаптації зарубіжного досвіду організації державної служби до умов України.
7. Критерії відбору навчальних закладів для підготовки та перепідготовки незайнятого населення. Підходи до встановлення кількості груп та їх формування.
8. Основні принципи та технології підготовки та перепідготовки безробітних.
9. Шляхи підвищення кваліфікації незайнятого населення.
10. Методика встановлення розміру допомоги по безробіттю.
11. Особливості виплати допомоги безробітним у країнах з розвинутою ринковою економікою.
12. Система страхування від безробіття: позитивні та негативні моменти.
13. Роль держави в управлінні суспільними процесами.
14. Тенденції розвитку держави як суб'єкта управління в умовах ринкової економіки.

15. Неповні ланки системи органів державного управління.
16. Соціальна мета, завдання та функції державної служби зайнятості.
17. Правовий статус і соціальні функції державного службовця.
18. Умови вступу на державну службу.
19. Умови успішного просування на державній службі.
20. Припинення державної служби.
21. Соціальний захист державного службовця.
22. Соціальний контроль за діяльністю державної служби.
23. Необхідність самоменеджменту державного службовця.
24. Зв'язок дисципліни “Теорія та організація державної служби зайнятості” з іншими навчальними курсами теорії та практики управління.
25. Тенденції розвитку державної служби зайнятості як суб'єкта управління в умовах ринкової економіки.
26. Соціальна мета, завдання та функції державної служби зайнятості.
27. Типи і види державної служби зайнятості.
28. Принципи державної служби зайнятості.
29. Організаційні основи державної служби зайнятості.
30. Основні функції державної служби зайнятості.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Структура служби зайнятості.
2. Функції зайнятості.
3. Схарактеризуйте сучасне становище на ринку праці України та вашого регіону.
4. Права державної служби зайнятості.
5. Основні нормативні документи, які регулюють діяльність державної служби зайнятості.
6. Організація контролю за дотриманням законодавства про зайнятість.
7. Мета й основні завдання професійної орієнтації.
8. Зміст понять “професійна інформація”, “професійна консультація”, “професійний добір”, “професійний відбір”, “професійна адаптація”.

9. Де і як незайняте населення може одержати послуги з професійної орієнтації?
10. Основні напрями та завдання розвитку системи професійного навчання незайнятого населення.
11. На чому ґрунтується співпраця служби зайнятості й органів освіти у навчанні та працевлаштуванні незайнятого населення?
12. Значення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації незайнятого населення для посилення його конкурентоспроможності на ринку праці.
13. Порядок надання матеріальної допомоги під час підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації за направленням служби зайнятості.
14. Що таке “підходяща робота”?
15. Порядок бронювання робочих місць для працевлаштування громадян, які потребують соціального захисту.
16. Які документи необхідні для реєстрації в центрі зайнятості?
17. Що означає для безробітного сприяти своєму працевлаштуванню?
18. Тривалість і розмір виплати допомоги по безробіттю громадянам, які отримали роботу у зв'язку із змінами в організації виробництва та праці.
19. Тривалість і розмір виплати допомоги по безробіттю громадянам, зареєстрованим на загальних підставах.
20. Термін виплати допомоги по безробіттю особам пенсійного віку.
21. Кому і на яких умовах може бути призначена матеріальна допомога по безробіттю?
22. Як впливають страховий стаж і тривалість безробіття на розмір допомоги по безробіттю?
23. Що таке оплачувані громадські роботи? Для кого і на яких роботах можна організувати оплачувані громадські роботи?
24. Оплата праці та соціальні гарантії для громадян, зайнятих на оплачуваних громадських роботах.
25. Як служба зайнятості організовує участь незайнятих громадян в основних роботах?
26. Умови та порядок надання безвідсоткової позики для підприємницької діяльності.
27. Зміст і значення державної та регіональної програм зайнятості.

28. Структура територіальної програми зайнятості.
29. Участь органів місцевої державної виконавчої влади у підготовці та виконанні завдань територіальної зайнятості.
30. У чому, на вашу думку, полягає роль соціального партнерства у вирішенні проблем зайнятості?
31. На яких принципах будується робота Координаційного комітету сприяння зайнятості населення?
32. У чому полягає самоврядування системи соціального страхування на випадок безробіття?
33. Основні концепції аналізу сучасного ринку праці.
34. Характеристика нетрадиційних форм зайнятості.
35. Державна служба зайнятості, її структура та головні функції.
36. Характеристика Програми зайнятості населення України на 2005–2007 рр.
37. Заходи щодо регулювання попиту і пропозиції робочої сили.
38. Організація підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації робітничих кадрів в Україні.
39. Зарубіжний досвід управління професійною орієнтацією населення.
40. Професійна мобільність людини на ринку праці та її соціальне значення.
41. Характеристика основних форм зайнятості.
42. Нерегламентована зайнятість, її сутність і причини.
43. Державна політика щодо регулювання мобільності та перерозподілу робочої сили.
44. Заходи з регулювання безробіття та забезпечення його природного рівня.
45. Оплачувані громадські роботи.
46. Основні заходи зі сприяння зайнятості і соціального захисту населення у програмі зайнятості населення.
47. Роль і значення державної служби зайнятості у розв'язанні проблем ринку праці.
48. Сутність і завдання профорієнтації, її елементи.
49. Рекомендації Міжнародної організації праці (МОП) відносно політики в галузі зайнятості, організації служби зайнятості, соціального захисту працюючих і безробітних.

50. Спеціальні адресні програми допомоги соціально незахищеним категоріям населення.
51. Права молоді на одержання соціальних послуг.
52. Основні джерела фінансування заходів із соціального захисту населення від безробіття.
53. Біржа праці та її регулюючі функції.
54. Основні принципи організації обов'язкового страхування від безробіття.
55. Критерії реалізації працезберігаючої функції зайнятості.
56. Особливості умов виплати допомоги безробітним працівникам, звільненим з підприємства (організації).
57. Шляхи мінімізації безробіття.
58. Державна молодіжна політика, гарантії правової та соціальної захищеності молодих громадян.
59. Основні методи психодіагностики.
60. Статус безробітного в Україні.
61. Види компенсацій у разі втрати роботи.
62. Безперервна загальна та професійна освіта.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Альошин В.* Україна готує велику економічну справу // Вісн. пенсійного фонду України. — 2003. — № 12.
2. *Білорус Д. Г., Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М.* Методологічні проблеми дослідження інтернаціоналізації та глобалізації // Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації / За ред. Д. Г. Лук'яненка. — К.: Вид-во КНЕУ, 2001. — 538 с.
3. *Економічна активність населення України у 2000 році* / Відп. за вип. Н. В. Григорович. — К.: Держкомстат України, 2001.
4. *Зайчук Б.* Перспективи розвитку держави // Вісн. пенсійного фонду України. — 2003. — № 5.
5. *Закон України* “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” // Голос України. — 2000. — 11 квіт. (№ 64).
6. *Закон України* “Про зайнятість населення” // Законодавство України про працю станом на 25 травня 2003 р. — К.: Істина, 2003.

7. *Закон України “Про колективні договори і угоди”* // Законодавство України про працю станом на 25 травня 2002 р. — К.: Істина, 2002.
8. *Закон України “Про оплату праці”* // Законодавство України про працю станом на 25 травня 2003 р. — К.: Істина, 2003.
9. *Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття”*.
10. *Закон України “Про зайнятість населення”*.
11. *Закон України “Про затвердження Державної програми зайнятості населення на 2001–2004 роки”*. Орієнтир № 15 // Урядовий кур’єр. — 2002. — № 73.
12. *Закон України “Про колективні договори і угоди”*.
13. *Закон України “Про оплату праці”*.
14. *Закон України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”*.
15. *Закон України “Про соціальне партнерство”*.
16. *Заліновська Г. Т.* Економіка праці. — К.: КНЕУ, 2003.
17. *Заславский И.* К характеристике труда в современной России // *Вопр. економіки.* — 2001. — № 2.
18. *Кабалина В., Рыжикова З.* Неполная занятость в России // *Вопр. економіки.* — 2001. — № 2.
19. *Калина А. В.* Економіка праці: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2004.
20. *Ковалинський В. В., Кір’ян Т. М.* Праця та соціальна політика. З історії Міністерства. — К.: Мінпраці України, НДІ праці та зайнятості населення, 2002. — 227 с.
21. *Кодекс законів про працю України.*
22. *Кодекс законів України про працю* // *Кодекси України: У 4 т.* — К.: Право, 2003. — Т. 4.
23. *Колосова Р. П.* Глобализация экономики и социально-трудовые отношения в России // *Соціальні пріоритети ринку праці в умовах структурної модернізації економіки: Міжнар. наук.-практ. конф.* — К.: Мінпраці України; РВПС України НАН України; Ін-т соц. досліджень, 2001. — Т. 1. — 652 с.
24. *Колот А. М.* Глобалізація економіки та її вплив на соціально-трудова сфера // *Україна: аспекти праці.* — К.: Вид. фірма “Праця”. — 2001. — № 3.

25. *Колот А. М.* Глобалізація як чинник трансформації соціально-трудоких відносин // Стратегія економічного розвитку в умовах глобалізації / За ред. Д. Г. Лук'яненка. — К.: Вид-во КНЕУ, 2001. — 538 с.
26. *Конвенции и рекомендации. 1919—1956* // Междунар. организация труда. — Женева: МБТ. — Т. 1 — 1159 с.
27. *Конвенція МОП № 131* “Про встановлення мінімальної заробітної плати з особливим урахуванням країн, що розвиваються” від 3 червня 1970 р.
28. *Конвенція МОП № 142* “Про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів” від 23 червня 1975 р.
29. *Конвенція МОП № 168* “Про сприяння зайнятості і захист від безробіття” від 21 червня 1988 р.
30. *Конституція України*. Прийнята на п'ятій сесії ВР України 28 червня 1996 р. — К., 1996.

Додаткова

31. *Котляр А.* Возможности минимизации безработицы в России // Человек и труд. — М., 2001. — № 9. — 43 с.
32. *Лецинская Г., Палеве Ю.* Проблемы занятости в Москве // Экономитет. — 2002. — № 12.
33. *Лібанова Е. М.* Ринок праці. — К.: Центр навч. л-ри, 2003.
34. *Мамчур І.* Кредити для малого та середнього бізнесу: робота на перспективу // Праця і зарплата. — 2003. — Листоп. (№ 42).
35. *Моськин Р.* Повышение качества трудовых ресурсов // Человек и труд. — 2001. — № 9.
36. *Пазюк О. Г., Шелешкова С. М.* Методологічні передумови розробки програми зайнятості населення // Персонал. — 2001. — № 5(65) додаток 1(16). — С. 37–40.
37. *Попов А. И.* Экономическая теория. — СПб.: Питер, 2001.
38. *Постанова Верховної Ради України від 01.03.91 № 804-ХІІ* «Про порядок введення в дію Закону Української РСР “Про зайнятість населення”».
39. *Праця і закон.* — 2003. — Груд. (№ 23).
40. *Праця і закон.* — 2003. — Жовт. (№ 20).

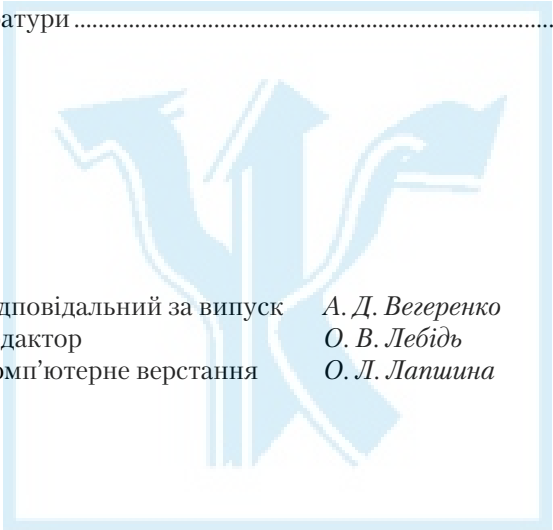
41. *Про внесення змін і доповнень до деяких рішень Уряду України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР «Про зайнятість населення»»: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.93 № 315.*
42. *Про державну службу зайнятості: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 1991 р. № 47 (зі змін., внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 29 квітня 1993 р. і 4 вересня 1998 р.) // ЗПУРСР. — 1991. — № 6. — С. 50; 1993. — № 10. — С. 200; Праця і зарплата. — 1998. — № 9.*
43. *Про затвердження положень щодо застосування Закону України «Про зайнятість населення»: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.98 № 57.*
44. *Про затвердження положень щодо застосування Закону УРСР «Про зайнятість населення»: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.06.91 № 47.*
45. *Ринок праці України у 2000 році: Аналіт.-стат. зб. — К.: Держ. центр зайнятості, 2001. — 242 с.*
46. *Ринок праці України у 2001 році: Аналіт.-стат. зб. / Відп. за вип. Н. І. Іванова, Н. І. Зінкевич, О. В. Козирева. — К.: Держ. центр зайнятості, 2002. — 256 с.*
47. *Савченко В. А. Удосконалення та підвищення ефективності професійного навчання кадрів на виробництві // Україна: аспекти праці. — К., 2001. — № 7.*
48. *Смирнов С., Исаев Н. Социальная политика: новый курс // Вопр. экономики. — 2002. — № 2.*
49. *Труд и социальное развитие: Словарь / Гл. ред. Е. С. Строев. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 266 с.*
50. *Управление персоналом организации / Под ред. А. Я. Кибаики. — 2-е изд. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 638 с.*
51. *Чемерис А. Т. Організація діяльності служби зайнятості. — К.: МАУП, 2003.*
52. *Черненко М. Співпраця допомагає вирішувати соціальні питання // Вісн. пенсійного фонду України. — 2003. — № 1.*
53. *Чорна Г. За кулісами “зарплата у конверті” // Вісн. пенсійного фонду України. — 2003. — № 11.*

54. *Шевченко І. Б.* Регулювання регіонального ринку праці за умов структурної трансформації економіки: Автореф. дис. канд. екон. наук. – Львів, 2003.
55. *Щербаков В. П.* Доповідь на міжнародній науково-практичній конференції “Глобалізація економіки, регіональна інтеграція, вплив цих процесів на стан трудящих країн-учасниць СНД”. – М., 2002.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни	
“Теорія та організація державної служби зайнятості	4
Зміст дисципліни	
“Теорія та організація державної служби зайнятості	5
Теми контрольних робіт.....	7
Питання для самоконтролю	8
Список літератури	11

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. В. Лебідь*
Комп'ютерне верстання *О. Л. Лапшина*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3130

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП